

[Anker Lau.]

til efteråret. Jeg er derfor ikke i stand til at tage det ærede medlem hr. Ole Bjørn Krafts lovsang til kommissionen helt alvorlig.

Men selv om vi ikke fik skabt afvikling i selve vareforsyningsloven, så findes der dog i dens formålsparagraf klart udtryk for, at den skal afvikles, men trods Marshallhjælp og den øvrige gunstige økonomiske udvikling, som regeringen i parentes bemærket ikke har meget af æren for, har administrationen af denne lov ikke været præget af afvikling, snarere det modsatte.

Hvis man mente det ærligt med afviklingen, ville den højtærede handelsminister være kommet med en friliste, betinget eller ubetinget, af en helt anden størrelse end den nu forelagte. Vore importmuligheder er i dag på højde med 1939 og ca. 900 millioner over sidste år, og det er jo alle bekendt, at markedet er mættet på mange områder, og endelig er konkurrencen og pengefornuften vendt tilbage. Dette gælder for en række forbrugsvarer, men måske især for en række råvarer, hvor balanceplanens store tal næppe vil kunne udnyttes. Jeg mener, at det ser ud til, at man har overbudgetteret importen af mange råvarer og derved skabt baggrund for afvisning af kravene om import af færdigvarer. I det hele taget synes det mig, at loven i høj grad benyttes til beskyttelsesformål, der holder de billige og gode varer ude. Man holder altså prisfaldet ude fra landet og hindrer de danske forbrugere i at få gode, billige varer for pengene, og jeg er blevet bestyret heri i dag af det ærede medlem hr. Gustav Pedersen, som netop sagde, at industriproduktionen her i landet ikke kunne vokse, hvis man tillod alle folk at købe varer, hvor de ville og når de ville. Det kan næppe siges tydeligere, men det forekommer mig, at der ved tidligere lejligheder i dette høje ting har været enighed om, at til dette formål må disse love ikke anvendes.

Der kan ikke være tvivl om, at der er et stort område, hvor betinget eller ubetinget frihed for handel og produktion nu kan skabes, hvis ministeren har vilje dertil og har mod til at gå imod de kræfter, der kan tænkes at nære betænkeligheder. I vareforsyningsudvalget mærker vi dog kun afgjort modstand mod en sådan udvikling, og der er ingen ende på de betænkeligheder, man her møder frem med.

Et område for sig er de private vareudvekslinger, som nu modarbejdes med hænder og fødder, selvom det er forudsat i de forskellige aftaler med de respektive lande. Det gælder både østzonen, Østrig og Italien. Der

foreligger en lang række eksempler på, at virksomheder påtager sig store anstrengelser og udgifter for at virkeliggøre sådanne forretninger, der kan blive til gavn for landet. Der foreligger eksempler på en række fejltagelser, som forhaler tingene, og på virksomheder, der kæmper en lang kamp med myndighederne for til syvende og sidst at få gennemført noget af det.

Alt dette kan ikke befordre det fremskridt, som vi gerne ser. Private udvekslinger er jo en indrømmelse til friheden, til initiativet og til dygtigheden, medens clearingsystemet er en indrømmelse til planøkonomien, og det er formentlig derfor den højtærede handelsminister foretrækker clearing. For nylig bebrejdede hr. Eiler Jensen det private initiativ, at det ikke havde fået rigtig sving på. Hvorledes skal man dog få det rigtige sving på indenfor det private initiativ, når man dels holder på clearing og dels forhindrer initiativet i at blomstre op? Jeg kunne nævne en række eksempler på, at den højtærede handelsminister — som jeg forudsætter er den, der regerer på disse områder — nægter tilladelse til ny, bedre og billigere produktion. Der er nu folk, der må sælge deres opfindelser til udlandet eller træffe arrangementer i udlandet for at få produktionen i gang. Når vi så engang er blevet klogere, kan vi måske få lov til at importere disse varer og betale dem med fremmed valuta. Det må efterhånden være indlysende for enhver, at under en sådan administration kan initiativ og genopbygning ikke blomstre. Hr. Eiler Jensen kunne derfor passende rette sine bebrejdelser til sin egen højtærede handelsminister.

Erfaringerne fra denne samling lader mig ikke i tvivl om, at den højtærede regering på trods af flertallet i denne sal administrerer, som hidtil alle socialdemokratiske regeringer har gjort, i retning af monopolisering og socialisering. Ethvert projekt, som går ud på koncentration og stordrift o. s. v., vil altid være sikker på den højtærede regerings velvilje, medens enhver tanke om frigørelse og udvikling af næringsfriheden vil møde de største betænkeligheder og afslag. Jeg kunne i denne forbindelse have lyst til som eksempel at nævne planerne om den såkaldte rationalisering af mejerierne til store centralmejerier indenfor Marshallplanen. Jeg tvivler overhovedet på, at dette vil betyde en økonomisk gevinst, men jeg tvivler ikke et øjeblik på, at det vil betyde en økonomisk gevinst i regeringens øjne.

Det er jo med denne sag som med så mange andre indenfor industri og handel, at denne form for rationalisering får folkets